Proffiliau ystadegol clwstwr gofal sylfaenol Gogledd Cymru 2025

Dwyfor a Gogledd Meirionnydd

Nodweddion poblogaeth

Poblogaeth, oedran a rhyw 2024 (ONS MYE)

	Dwyfor/Gog. Meirionnydd		Gogledd Cymru	Cymru	PF
	Nifer	%			
Poblogaeth canol-blwyddyn 2024	40,450		693,950	3,167,350	66,605,800
Gwyrwod	19,900	49.0%	48.9%	49.0%	49.0%
Benywod	20,750	51.0%	51.1%	51.0%	51.0%
Oed 0-15	6,200	15.2%	16.7%	17.1%	18.1%
Oed 16-29	5,450	13.4%	14.7%	16.7%	17.4%
Oed 30-44	6,450	15.8%	17.6%	18.9%	20.4%
Oed 45-65	11,850	29.1%	28.2%	26.8%	26.2%
Oed 66-84	9,000	22.2%	19.6%	17.7%	15.4%
Oed 85+	1,700	4.2%	3.1%	2.7%	2.5%
Dwysedd poblogaeth 2024 (unigolyn/ha)		0.38	1.13	1.54	2.94
		Newid	Newid	Newid	Newid
Poblogaeth 2014 (10 mlynedd)	41,650	-2.4%	1.1%	3.7%	7.3%
Poblogaeth 2023 (llynedd)	40,450	0.6%	0.5%	0.6%	1.1%

Nodweddion poblogaeth (Cyfrifiad 2021)

	Dwyfor/Gog. Meirionnydd		Gogledd Cymru	Cymru	Cym a Lloe
	Nifer	%			
Ganwyd yng Nghymru	26,878	67.2%	59.7%	70.9%	4.5%
Ganwyd tu allan y DU	1,422	3.6%	5.8%	6.9%	16.8%
Ethnigrwydd - gwyn Prydeinig	38,333	95.8%	93.3%	90.6%	74.4%
Gwyn arall	982	2.5%	3.5%	3.3%	7.3%
Grwp ethnig cymysg	336	0.8%	1.1%	1.6%	2.9%
Grwpiau ethnig eraill	342	0.9%	2.1%	4.6%	15.4%
Crefydd - Cristnogaeth	19,541	48.9%	49.8%	43.6%	46.2%
Crefydd arall	536	1.3%	1.8%	3.6%	10.6%
Heb crefydd	17,052	42.6%	41.7%	46.5%	37.2%
(personnau oedran 3+)					
Siaradwyr Cymraeg	26,795	68.7%	29.1%	17.8%	-
Heb sgiliau iaith Gymraeg	9,097	23.3%	61.3%	74.8%	-

Iechyd

Iechyd a darpariaeth gofal (Cyfrifiad 2021)

	Dwyfor/Gog. Meirionnydd		Gogledd Cymru	Cymru	Cym a Lloe
	Nifer	%			
Pobl gyda salwch cyfynghir dymor	7,713	19.3%	20.7%	21.6%	17.5%
Pobl sy'n darparu gofal di-dâl	3,519	8.8%	9.7%	10.0%	8.4%

Cleifion gyda clefydau cronig, gan clwster feddygon teulu (Iechyd a Gofal Digidol Cymru cofrestrau clefydau, Ebrill 2025)

	Dwyfor/Gog. Meirionnydd		Gogledd Cymru	Cymru
Unrhyw gyflwr iechyd meddwl	9,250	24.4%	26.5%	24.0%
Unrhyw gyflwr cronig	6,150	16.2%	15.5%	14.8%
Gorbwysedd (pwysedd gwaed uchel)	7,600	20.0%	17.9%	16.3%
Gordewdra (cleifion 16+ oed)	4,300	13.3%	14.8%	14.4%
Asthma	2,900	7.6%	7.6%	7.1%
Diabetes mellitus (cleifion 17+ oed)	2,650	8.3%	8.3%	8.4%
Canser	1,900	5.0%	4.3%	3.7%
Clefyd coronaidd y galon	1,300	3.4%	3.6%	3.4%
Clefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint*	1,050	2.8%	2.7%	2.3%
Dementia	350	0.9%	0.9%	0.8%
Anabledd dysgu	200	0.5%	0.5%	0.5%

* clefydau yr ysgyfaint yn cynnwys broncitis cronig ag emffysema

Yn seiliedig ar glystyrau o feddygfeydd fel y nodir gan fyrddau iechyd lleol. Mae Byrddau Iechyd wedi datblygu trefniadau ffurfiol i grwpiau bach o Feddygfeydd gydweithio er mwyn datblygu gwasanaethau yn y gymuned, gan wasanaethu poblogaethau rhwng 30 a 50 mil o gleifion. Mae clystyrau'n cael eu gosod yn yr is-ardaloedd ar sail ffit orau ac nid ydynt yn cyfateb i'r un ffiniau yn union.

Gellir defnyddio'r ystadegau hyn o dan delerau'r Drwydded Llywodraeth Agored
Cynhyrchwyd gan Hwb Cydlynu Arloesi Rhanbarthol Gogledd Cymru, Rhagfyr 2025
hcargc@sirddinbych.gov.uk
https://www.cydweithredfagogleddcymru.cymru/ystadegau/

Proffiliau ystadegol clwstwr gofal sylfaenol Gogledd Cymru 2025

Dwyfor a Gogledd Meirionnydd

Tai a threfniadau byw

Aelwydydd (Cyfrifiad 2021)

	Dwyfor/Gog. Meirionnydd		Gogledd Cymru	Cymru	Cym a Lloe
	Nifer	%			
Cyfanswm o aelwydydd	**18,103**		**301,374**	**1,347,114**	**24,783,199**
Cyfansoddiad aelwydydd					
Holl aelwydydd un person	6,504	35.9%	32.2%	31.9%	30.2%
- un person; oedran 66+	3,365	18.6%	15.8%	14.6%	12.9%
Holl aelwydydd â phlant dibynnol	3,928	21.7%	25.5%	26.5%	28.4%
- rhiant unigol: plant dibynnol	934	5.2%	7.2%	7.6%	6.9%
Holl aelwydydd pensiwnwyr yn unig	5,621	31.1%	27.2%	24.9%	22.2%
Poblogaeth mewn aelwydydd preifat	39,431	98.6%	98.3%	98.2%	98.3%
Maint cyfartalog aelwyd		2.18	2.24	2.27	2.36
Cyfleusterau aelwydydd					
Dim gwres canolog	705	3.9%	1.6%	1.2%	1.5%
Gorboblogi	460	2.5%	3.2%	3.1%	6.3%
Dim car	2,756	15.2%	17.3%	19.4%	23.3%
Daliadaeth					
Perchennog preswyl	12,497	69.0%	67.4%	66.4%	62.5%
Wedi rentu gan landlord cymdeithasol	2,639	14.6%	15.6%	16.5%	17.1%
Rhentu arall	2,922	16.1%	16.6%	17.0%	20.3%

Stoc anheddau yn ôl band treth cyngor (VOA, Mawrth 2024)

	Dwyfor/Gog. Meirionnydd		Gogledd Cymru	Cymru
	Nifer	%		
Cyfanswm stoc anheddau	23,280	100%	335,220	1,478,110
Band A	3,800	16.4%	9.7%	14.5%
Band B	5,230	22.5%	18.1%	20.7%
Band C	3,850	16.6%	26.3%	21.8%
Band D	4,180	18.0%	18.4%	16.2%
Band E	3,740	16.1%	14.3%	13.5%
Band F	1,860	8.0%	8.5%	8.3%
Band G	550	2.4%	3.6%	3.7%
Band H	50	0.2%	0.7%	0.9%
Band I	20	0.1%	0.3%	0.4%

Prisiau tai (Land Registry 2024; CACI PayCheck 2024)

	Dwyfor/Gog. Meirionnydd	Gogledd Cymru	Cymru	Cym a Lloe
Canolrif (Pob math o dŷ)	£ 190,000	£ 194,000	£ 200,000	£ 275,000
Chwartel isaf (Pob math o dŷ)	£ 137,860	£ 145,813	£ 140,000	£ 180,000
Cymhareb incwm:prisiau tai (canolrif)	5.3	5.3	5.4	6.4
Cymhareb incwm:prisiau tai (chwartel isaf)	6.7	6.9	6.7	7.5

Budd-daliadau cysylltiedig â thai (DWP, Awst 2025)

	Dwyfor/Gog. Meirionnydd		Gogledd Cymru	Cymru	PF
Holl dderbynwyr	2,840	100%	59,780	288,965	5,918,480
- budd-dal tai	875	30.8%	29.6%	27.3%	27.0%
- hawl elfen tai Credyd Cyffredinol	1,965	69.2%	70.4%	72.7%	73.0%
- sector rhentu cymdeithasol	1,915	67.5%	67.2%	68.9%	64.5%
- sector rhentu preifat	870	30.7%	31.4%	29.8%	33.4%
- aelwydydd gyda plant	1,035	36.5%	39.7%	39.3%	40.9%
- person sengl 16-65 oed	945	33.3%	33.9%	36.3%	36.6%
- person sengl o oedran 66+	610	21.5%	18.9%	17.1%	16.2%

Gellir defnyddio'r ystadegau hyn o dan delerau'r Drwydded Llywodraeth Agored

Cynhyrchwyd gan Hwb Cydlynu Arloesi Rhanbarthol Gogledd Cymru, Rhagfyr 2025

hcargc@sirddinbych.gov.uk https://www.cydweithredfagogleddcymru.cymru/ystadegau/

Proffiliau ystadegol clwstwr gofal sylfaenol Gogledd Cymru 2025

Dwyfor a Gogledd Meirionnydd

Diogelwch cymunedol

Achosion o Droseddu (Heddlu Gogledd Cymru)

	Dwyfor/Gog. Meirionnydd		Gogledd Cymru	Cymru	Cym a Lloe
(diwedd y blwyddyn 31 Mawrth)	Nifer	Graddfa*			
Pob achos o droseddu 2024/25	2,357	57.98	76.20	81.45	85.91
Trais yn erbyn yr unigolyn	1,135	27.92	35.96	33.72	31.39
Dwyn a thrafod	354	8.71	12.76	14.14	19.15
Difrod troseddol a thanau bwriadol	260	6.40	8.29	8.32	7.50

**graddfa blynyddol fesul 1,000 y boblogaeth*

Economi a chyflogaeth

Diwydiant cyflogaeth (Cyfrifiad 2021)

	Dwyfor/Gog. Meirionnydd		Gogledd Cymru	Cymru	Cym a Lloe
	Nifer	%			
Pawb mewn gwaith (16 oed a throsodd)	**17,615**		**313,304**	**1,368,454**	**27,773,661**
Amaethyddiaeth	994	5.6%	2.3%	1.8%	0.9%
Cloddio, chwarela, ynni, dwr	518	2.9%	2.0%	1.9%	1.5%
Cynhyrchiad	893	5.1%	10.2%	8.7%	7.3%
Adeiladu	2,033	11.5%	8.7%	8.6%	8.7%
Cyfanwerthu a manwerthu	2,445	13.9%	14.7%	14.5%	15.0%
Cludiant a storio	482	2.7%	3.7%	3.8%	5.0%
Llety a gwasanaethau bwyd	1,848	10.5%	6.1%	5.2%	4.9%
Cyfathrebu, cyllid, llety	720	4.1%	5.4%	6.9%	9.9%
Gwyddonol a thechnegol	638	3.6%	4.0%	4.4%	6.6%
Gwein. a gwasanaeth cynnal	912	5.2%	4.6%	4.2%	5.2%
Gwein. cyhoeddus & amddiffyn	1,177	6.7%	7.7%	9.2%	5.9%
Addysg	1,610	9.1%	9.4%	9.6%	9.8%
Iechyd a gwaith cymdeithasol	2,411	13.7%	17.0%	17.0%	14.7%
Eraill	934	5.3%	4.3%	4.2%	4.6%
Yn gweithio'n bennaf yn/oddi'r cartref	4,235	24.0%	21.7%	25.6%	31.2%
Dim cymhwyster (pawb oed 16+)	5,925	17.7%	18.7%	19.9%	18.2%
Cymwysterau lefel 4 ac uwch	10,866	32.5%	31.1%	31.5%	33.8%

Dosbarth cymdeithasol (Cyfrifiad 2021)

	Dwyfor/Gog. Meirionnydd		Gogledd Cymru	Cymru	Cym a Lloe
	Nifer	%			
Pawb 16 oed a throsodd	**33,473**		**568,242**	**2,559,416**	**48,566,373**
Rheolaeth a phroffesiynol	9,510	28.4%	29.6%	29.6%	33.0%
Yn medru ar sgil	11,280	33.7%	29.3%	27.9%	27.4%
Rhannol/heb sgil	8,813	26.3%	27.1%	26.3%	23.4%
Myfyrwyr & eraill	3,870	11.6%	14.0%	16.2%	16.2%

Diweithdra (cyfrif hawlwyr) (NOMIS, 2025)

	Dwyfor/Gog. Meirionnydd		Gogledd Cymru	Cymru	PF
Tachwedd 2025	635	3.4%	3.8%	4.2%	4.9%
Awst 2025 (chwarter blaenorol)	555	3.0%	3.7%	4.1%	4.9%
Tachwedd 2024 (blwyddyn flaenorol)	555	3.0%	3.9%	4.4%	5.1%
Tachwedd 2020 (5 mlynedd yn ôl)	1,135	4.8%	7.1%	7.4%	7.7%
Hawlwyr 16-25 oed (Tach-25)*	130	20.5%	21.7%	23.0%	19.7%
Hawlwyr oedran 50+ (Tach-25)*	190	29.9%	24.0%	21.2%	22.4%

*Talgrynnu i'r 5 agosaf. * % yw o holl hawlwyr.*

Gellir defnyddio'r ystadegau hyn o dan delerau'r Drwydded Llywodraeth Agored
Cynhyrchwyd gan Hwb Cydlynu Arloesi Rhanbarthol Gogledd Cymru, Rhagfyr 2025
hcargc@sirddinbych.gov.uk https://www.cydweithredfagogleddcymru.cymru/ystadegau/

Negeseuon allweddol ar gyfer clystyrau gofal sylfaenol o'r Asesiad o Anghenion y Boblogaeth

- **Plant a phobl ifanc:** Disgwyl i niferoedd ostwng ond gallai'r angen am gefnogaeth gynyddu gydag, er enghraifft, cynnydd mewn cyflyrau niwroddatblygiadol ac iechyd meddwl. Mae blaenoriaethau'n cynnwys y blynyddoedd cynnar, niwroddargyfeirio, plant sy'n derbyn gofal a chefnogaeth, plant anabl, gofalwyr ifanc a ffoaduriaid a cheiswyr lloches ifanc, a gweithredu fframwaith NYTH/NEST ar gyfer iechyd meddwl a llesiant.
- **Pobl hŷn:** Bydd y nifer a'r gyfran uwch o bobl hŷn yn y boblogaeth dros y 10 mlynedd nesaf yn debygol o arwain at gynnydd yn nifer y bobl sydd â dementia a newidiadau i faint o ofal a'r math o ofal sydd ei angen i gefnogi anghenion sy'n mynd yn fwyfwy cymhleth, yn cynnwys anghenion nyrsio. Mae blaenoriaethau'n cynnwys cydweithio i gefnogi pobl i aros gartref, cefnogi pobl i fyw'n dda gyda dementia, atal codymau, cefnogi pobl i symud mwy (fel gwasanaethau hamdden mwy cynhwysol) a thai a llety (cartrefi newydd a chartrefi wedi'u haddasu sy'n addas i anghenion sy'n newid).
- **Pobl ag anableddau (namau corfforol a synhwyraidd):** Mae blaenoriaethau'n cynnwys hygyrchedd gwasanaethau cyhoeddus, mannau a gwybodaeth ac ymrwymiad i weithio gyda phobl anabl i chwalu rhwystrau i iechyd a gofal.
- **Pobl gydag anableddau dysgu:** Mae disgwyl i'r boblogaeth gynyddu, yn enwedig yn y grŵp 65 oed a hŷn oherwydd cynnydd i ddisgwyliad oes. Mae blaenoriaethau'n cynnwys cymunedau cynhwysol, llety, technoleg gynorthwyol a chyfleoedd cyflogaeth. Hefyd, yr angen am leihau anghydraddoldeb iechyd trwy wneud addasiadau rhesymol i wasanaethau a gwiriadau iechyd blynyddol gan feddygon teulu.
- **Pobl awtistig:** Mae disgwyl i'r boblogaeth gynyddu gan fod asesiadau'n haws eu cael. Mae blaenoriaethau'n cynnwys cyflwyno'r cod ymarfer ar gyfer gwasanaethau awtistiaeth, codi ymwybyddiaeth, iechyd meddwl a lles, addysg a chyflogaeth.
- **Iechyd meddwl:** Mae blaenoriaethau'n cynnwys ymyrraeth gynnar cyn i bobl gyrraedd pwynt argyfwng a mynd i'r afael â'r pethau ehangach sy'n dylanwadu ar iechyd meddwl.
- **Gofalwyr di-dâl:** Mae trafferthion o ran recriwtio a dal gafael ar staff y gweithlu gofal cymdeithasol ehangach yn arwain at fwy o alw ar ofalwyr di-dâl. Mae blaenoriaethau'n cynnwys dod o hyd iddynt yn gynnar a chodi ymwybyddiaeth, cyfleoedd am seibiant o ofalu a gwella asesiadau gofalwyr di-dâl.
- **Cyn-filwyr:** Mae blaenoriaethau'n cynnwys Cyfamod y Lluoedd Arfog, gweler y pecyn gwaith gofal iechyd.
- **Ffoaduriaid a cheiswyr lloches:** Y blaenoriaethau yw cefnogaeth iechyd meddwl a chydweithio rhwng y bwrdd iechyd, gwahanol adrannau'r Cyngor, sefydliadau gwirfoddol a chymunedol a gwasanaethau cyhoeddus eraill

Themâu trawsbynciol sy'n effeithio ar bob grŵp yn y boblogaeth: recriwtio a dal gafael ar y gweithlu, anfantais economaidd-gymdeithasol (yn cynnwys cynnydd mewn tlodi sy'n arwain at gynnydd yn y galw am wasanaethau), cynhwysiant digidol, 'Cynnig Gweithredol' y Gymraeg, cydraddoldeb a hawliau dynol, tai, unigrwydd ac arwahanrwydd, gwerth cymdeithasol, cydgynhyrchu a llais dinasyddion, atal ac ymyrraeth gynnar, diogelu, lleihau anghydraddoldeb iechyd, trais yn erbyn merched, cam-drin domestig a thrais rhywiol a Covid-19.

Mwy o wybodaeth

- Asesiad o Anghenion y Boblogaeth Gogledd Cymru: gwybodaeth am anghenion gofal a chefnogaeth pobl yng Ngogledd Cymru, ac anghenion cefnogaeth gofalwyr.
- Mae atal ac ymyrraeth gynnar yn golygu mynd i'r afael â'r pethau ehangach sy'n dylanwadu ar iechyd, yn cynnwys tlodi, tai a'r amgylchedd yn ogystal â mynediad amserol at ofal iechyd a gofal cymdeithasol. Am ragor o wybodaeth, gweler y map o dystiolaeth ymyrraeth gynnar ac atal ac Asesiadau Lles y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus.

- Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol: rhagor o wybodaeth am waith ar y gweill i fynd i'r afael â'r anghenion hyn.
- Gall ein partneriaid awdurdod lleol ddarparu gwybodaeth am flaenoriaethau yn eu hardal ac o fewn eu gwasanaethau.
- Cynlluniau Datblygu Lleol: lle byddai unrhyw ddatblygiadau tai mawr, newydd neu dwf yn y boblogaeth yn y dyfodol yn achosi problemau capasiti, efallai y gallai timau polisi cynllunio helpu i gael cyllid gan ddatblygwyr tai tuag at ganolfannau iechyd.

Manylion cyswllt ar gyfer timau polisi cynllunio

- Gwynedd a Môn polisicynllunio@gwynedd.llyw.cymru
- Conwy cdll-ldp@conwy.gov.uk
- Sir Ddinbych polisicynllunio@sirddinbych.gov.uk
- Sir y Fflint developmentplans@flintshire.gov.uk
- Wrecsam planning@wrexham.gov.uk
- Parc Cenedlaethol Eryri polisi.cynllunio@eryri.llyw.cymru

Proffiliau ystadegol clwstwr gofal sylfaenol Gogledd Cymru 2025

Dwyfor a Gogledd Meirionnydd

Incwm a budd-daliadau

Incwm aelwydydd (CACI PayCheck, 2024)

	Dwyfor/Gog. Meirionnydd		Gogledd Cymru	Cymru	PF
	£	%			
Incwm canolrifol (blynyddol)	35,500		36,850	36,900	42,700
Incwm chwartel isaf	20,700		21,050	21,000	23,650
Aelwydydd islaw 60% o ganolrif Prydain F (=<£25,613)		30.5%	29.6%	29.7%	24.9%

Budd-daliadau (DWP, Mai 2025)

Mae anghysondeb yn data budd-daliadau wrth i'r Credyd Cynhwysol gael ei gyflwyno a dechrau disodli systemau dyfarnu hŷn.
% o'r cyfan yn y grŵp oedran hwnnw.

	Dwyfor/Gog. Meirionnydd		Gogledd Cymru	Cymru	PF / C a LI
	Nifer	%			
Plant (oedran 0-15)					
Lwfans Byw i'r Anabl (DLA)	335	5.4%	7.8%	7.5%	7.4%
Oedran gweithio (oedran 16-65)					
Credyd Cynhwysol	3,860	16.3%	18.8%	19.6%	17.9%
Lwfans Ceisio Gwaith	0	-	0.2%	0.2%	0.2%
Lwfans Cyflogaeth a Chymorth (ESA)	745	3.1%	3.7%	4.2%	2.7%
Lwfans Byw i'r Anabl (DLA)	40	0.2%	0.3%	0.2%	0.4%
Taliad Annibyniaeth Bersonol (PIP)	1,875	7.9%	10.5%	11.3%	8.0%
Lwfans Gofalwr	530	2.2%	3.1%	3.3%	2.7%
Pensiwnwyr (oedran 66+)					
Pensiwn y Wladwriaeth	10,560				
Credyd pensiwn	1,225	11.4%	11.9%	12.5%	11.5%
Lwfans Gweini	1,890	17.6%	18.3%	18.9%	15.5%
Lwfans Byw i'r Anabl (DLA)	280	2.6%	4.1%	5.3%	3.2%
Taliad Annibyniaeth Bersonol (PIP)	470	4.4%	6.5%	8.4%	5.6%
Lwfans Gofalwr	300	2.8%	3.7%	4.0%	2.7%

Tlodi ac amddifadedd

Plant mewn teuluoedd incwm isel - tlodi incwm cymharol (DWP, 2023/24)

	Dwyfor/Gog. Meirionnydd		Gogledd Cymru	Cymru	PF
Plant mewn teuluoedd mewn gwaith	1,530	24.7%	20.4%	20.0%	18.4%
Plant mewn teuluoedd nid mewn gwaith	555	9.0%	8.7%	9.8%	8.4%
Cyfanswm	**2,085**	**33.7%**	**29.1%**	**29.8%**	**26.8%**

Fel% yr holl blant 0-15 oed. 'Mewn gwaith' yn gweithio 16 awr yr wythnos neu fwy. Tlodi incwm cymharol = islaw 60% o ganolrif Y DU.

Mynegai amddifadedd lluosog (Llywodraeth Cymru, 2025)

	Dwyfor/Gog. Meirionnydd		Gogledd Cymru	
Cyfanswm ACEI yn yr ardal	25		417	
Sawl ACEI yn y mwyaf difreintiedig:	**10%**	**25%**	**10%**	**25%**
Yn mhob parthed amddifadedd				
Mynegai cyffredinol	0	1	25	73
Incwm	0	0	30	80
Cyflogaeth	0	0	24	69
Iechyd	0	0	32	77
Addysg	0	0	23	72
Mynediad i wasanaethau	9	16	58	125
Tai	0	1	50	113
Diogelwch cymunedol	0	2	8	39
Amgylchedd ffisegol	15	22	56	129

Mae data amddifadedd yn dangos yr nifer o ardaloedd cynnyrch ehangach haen is (ACEI) yn yr ardal sydd yn y 10% a 25% ACEI mwyaf amddifad yng Nghymru.

Gellir defnyddio'r ystadegau hyn o dan delerau'r Drwydded Llywodraeth Agored
Cynhyrchwyd gan Hwb Cydlynu Arloesi Rhanbarthol Gogledd Cymru, Rhagfyr 2025
hcargc@sirddinbych.gov.uk https://www.cydweithredfagogleddcymru.cymru/ystadegau/